

فعالان محیط زیستی خواستار جلوگیری از خشک کردن تالاب شیلات شدند

آستارا دیگر میزبان پرندگان مهاجر نخواهد بود

تالاب‌های درون‌شهری ایران بوده‌اند. اکنون تنها تالاب عینک رشت باقی مانده، که وضعیت بسیار نامناسبی نیز دارد. تالاب پریان را به‌طور کامل از بین برده‌اند. از تالاب شیلات، فقط بخش اندکی باقی مانده است. «او این تالاب‌ها را اولین ایستگاه‌های پرندگان مهاجری می‌داند که از روسیه، جمهوری آذربایجان و شمال اروپا به ایران وارد می‌شوند. در واقع این منطقه، «کریدور مهاجرتی ساحل غرب» خزر است که پرندگان وقتی از مسیر وارد می‌شدند اولین جایی که برای استراحت فرود می‌آمدند تالاب پریان بود که آن را خشک کردند. پس از آن، بخشی از تالاب شیلات باقی مانده بود. اگر این تالاب هم خشک شود، این منطقه را به‌طور کامل از دست می‌دهیم. پرنده‌های آنها نیز از بین خواهند رفت.

سود آن بیشتر است؛ به خاطر هزینه لایروبی آن. چون می‌دانید، دریا در حال عقب‌نشینی است و باید لایروبی شود تا کشتی‌ها بتوانند تردد کنند. یکی دو سال پیش بود که یک کشتی آنجا به گل نشست. به خاطر همین، هزینه لایروبی بیشتر از درآمد آن بندر شده بود. حالا ماحصل لایروبی را می‌ریزند کنار حریم تالاب شیلات و جاهایی که قبلاً جزو تالاب بوده، ولی در این چند سال به دلیل انباشت ماسه، کاملاً از بین رفته است.» به گفته این فعال محیط زیست، از تالاب شیلات، براساس آمار سازمان حفاظت محیط زیست، تنها دو هکتار باقی مانده است که آن هم در چند روز گذشته، پرکردن آن را آغاز کرده‌اند. او درباره تالاب‌های شهری آستارا می‌گوید: «تالاب شیلات و پریان در فاصله کمی از یکدیگر قرار دارند. در کنار تالاب عینک رشت، آخرین

و با همین خاک‌ریزی‌ها از بین بردند: «اولین شورای شهری که در آستارا شکل گرفته بود در شعارهایش به مردم می‌گفت: «ما برای پشه‌های شما هم برنامه داریم! تالاب‌ها را پُر می‌کنیم که پشه‌ها مردم را آذیت نکنند!» الان هم دقیقاً چنین بهانه‌ای را مطرح می‌کنند اما کاملاً مشخص است که چرا چنین سخنانی مطرح می‌شود.»

نصرتی وسعت تالاب شیلات را بسیار گسترده‌تر از چیزی که هست معرفی می‌کند و توضیح می‌دهد: «به‌مرور زمان، مدام آن را پُر کردند. بخش‌های زیادی از حریم تالاب را در گذشته، به شرکت «کاوه» واگذار کردند و اولین بندر خصوصی کشور در آنجا ایجاد شده بود. همان بندر را هم الان دارند تعطیل می‌کنند چون مسئولان گیلان اعلام کرده‌اند، ضرر این بندر از

کشور اطلاع داده‌اند و سازمان به آنها گفته است چون این تالاب ملک شخصی است و جزو مناطق چهارگانه نیست، ما نمی‌توانیم اقدامی انجام دهیم.

پای پشه آژیس و تب دنگی هم وسط است. به گفته نصرتی، شهرداری گفته است که این پشه در تالاب شیلات دیده شده است و از طریق شورای تأمین و نهادهای مربوطه از سازمان محیط زیست، استعلام گرفته‌اند و قرار است که تالاب را با شن پر کنند.

او پرکردن تالاب را به خاطر این پشه بهانه می‌داند و می‌گوید: «فکر کنید دارند آخرین تالاب شهری کشور را پر می‌کنند، چون گفته‌اند پشه در آن دیده شده است، اینکه دلیل نمی‌شود!»

او می‌گوید تالاب «پریان» را هم به دلیل پشه

که باعث شد مقداری از تالاب باقی بماند ولی اکنون متأسفانه پس از ۱۴ سال خیردار شدیم که ماشین آلات شهرداری در حال پر کردن دوباره آن محل باقی مانده از تالاب با خاک هستند. مهدی نصرتی، رئیس مؤسسه محیط زیستی زیستمان در آستارا می‌گوید: «از دو هفته پیش، گویا این افراد آمده‌اند و از محوطه اسکله آستارا، ماسه‌هایی را که در آنجا وجود دارد به تالاب شیلات منتقل و این محل را پر می‌کنند.»

او با اشاره به اینکه این اتفاق در سکوت خبری رخ داده بود، می‌گوید: «یعنی چند نفر به من اطلاع دادند و من نیز طی این چند روز پیگیری کردم و دیدم بله، خبر صحت دارد. امروز نیز ویدیوها و عکس‌هایی منتشر شد که دیدیم چه فاجعه‌ای در حال وقوع است.»

او می‌گوید به سازمان حفاظت محیط زیست

زیست بوم / فعالان محیط زیست شهر آستارا خواستار جلوگیری از پر کردن تالاب «شیلات» توسط شهرداری شدند. آنها این تالاب را آخرین تالاب شهری آستارا می‌دانند که میزبان پرندگان مهاجر کریدور شمالی در بدو ورود به ایران هستند. تالاب شیلات در آستارا را در واقع یکی از آخرین تالاب‌های درون‌شهری ایران می‌دانند و می‌گویند از چند تالاب درون‌شهری که در ایران باقی مانده بود، دو مورد تا دهه ۸۰ در آستارا قرار داشت. تالاب «پریان» را شهرداری در دهه ۸۰ با خاک پر کرد. فقط تالاب شیلات باقی مانده بود که آن نیز در سال ۹۰، از سوی اداره شیلات آستارا به اشخاص حقیقی واگذار شد. آن افراد نیز یافاصله، همان سال ۹۰ اقدام به خاک‌ریزی کردند.

این اقدام اما با اعتراض و مقاومت مردمی مواجه

گفت و گو

زهراکشوری

دبیر گروه زیست‌بوم

مدیرکل محیط زیست گیلان در پاسخ به نگرانی درباره خشک کردن «شیلات» به «ایران» گفت:

تالاب نیست؛ آبگیر است

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست استان گیلان به روزنامه ایران می‌گوید، هیچ مجوزی برای پر کردن تالاب شیلات صادر نکرده‌اند اما با توجه به اینکه این تالاب که البته «فرهاد حسینی طایفه» از آن به نام «آبگیر» یاد می‌کند ملک شخصی است و مسئولان استان به دلیل حضور پشه آژیس قصد دارند آن را پر کنند، با این تصمیم مخالفتی نکرده است. حرف‌های حسینی طایفه به یکسری سؤال انجمنید که پاسخ آن را از او گرفتیم.

فعالان محیط‌زیست استان گیلان به روزنامه ایران می‌گویند با محیط‌زیست درباره جلوگیری از پر کردن تالاب شیلات گفت‌وگو کرده‌اند و یک جواب عجیب مبنی بر اینکه محیط‌زیست موافق پر کردن این تالاب است شنیده‌اند؛ قضیه چیست؟

اولاً این تالابی که ما می‌شناسیم نیست؛ روان‌آب است؛ محلی بوده که سازمان شیلات در آن کارهای شیلاتی انجام می‌داده، به‌تدریج از بین رفته، یعنی خشک شده و مقداری از زمین‌های آن استحصال شده و ساختمان و جاده ساخته‌اند. از این محدوده، حدود دو هکتار باقی مانده است. این دو هکتار که باقی مانده، در واقع جزو ملک شخصی چند نفر است. اصلاً تالابی که در اختیار سازمان حفاظت محیط‌زیست باشد، نیست. در واقع روان‌آب‌ها آنجا جمع می‌شوند؛ نه چشمه‌ای دارد، نه رودخانه‌ای. چندی پیش، پشه آژیس که باعث «تب دنگی» می‌شود، در آنجا شناسایی شد. شورای تأمین و ستاد بحران نیز برای بهسازی آنجا تشکیل جلسه دادند تا از این آبگیر مانند، خارج شود.

با توجه به اینکه جزو مناطق چهارگانه حفاظت‌شده نیست و متولی آن آب منطقه‌ای و سایر دستگاه‌هاست، آنها موافقت کردند، چون شورای تأمین و ستاد بحران ورود کرده بود، قرار شد آنجا را بهسازی کنند. مقداری ماسه از ساحل، از طریق اداره بندر، منتقل کرده و کار را انجام دادند. یعنی چیزی نبوده که سازمان حفاظت محیط‌زیست بتواند با آن مخالفت کند.

آیا شما این منبع آبی را تالاب می‌دانید یا نه؟ چون فعالان به آنچه شما می‌گویید «روان‌آب» می‌گویند تالاب شهری. به گفته آنها این پخش یکی از دو تالاب شهری آستارا بود که مثل تالاب پریان، قربانی مبارزه با پشه می‌شود. ما درباره یک تالاب صحبت می‌کنیم یا نه؟ حالا چه این تالاب در محدوده مناطق حفاظت‌شده سازمان باشد چه نباشد...

برخی از تالاب‌ها حالت طبیعی دارند، مانند تالاب انزلی، تالاب میانکاله و دیگر موارد که تعریف تالاب بر آنها حاکم است. اما برخی آبگیرها هستند که از قضا در شهر قرار دارند، یا کاربری خاصی دارند، یا محل تجمع روان‌آب‌ها هستند و گاهی نیز فاضلاب وارد آنها می‌شود. سازمان حفاظت محیط‌زیست قوانینی دارد. به هر حال، این تالابی که اکنون درباره‌اش صحبت می‌کنیم، زمانی هم که ما ورود کردیم و همکاران ما در آستارا استعلامی

افراد است، این افراد از طریق دولت، سند رسمی دارند. ما (سازمان حفاظت محیط‌زیست) بر املاک خصوصی حاکمیت نداریم. همچنین با توجه به جلسه شورای تأمین و سپس ستاد بحران، این تصمیم گرفته شده و دستگاه‌های متولی، غیر از حفاظت محیط‌زیست، مجوز صادر کرده‌اند. ما به همین دلیل مخالفتی نکردیم وگرنه می‌دانید حتی یک درخت هم باشد ما اجازه نمی‌دهیم چه برسد به یک تالاب.

شما می‌گویید چون مالک خصوصی دارد نمی‌توانید وارد شوید. مثلاً من یک خانه تاریخی دارم، ملک شخصی من است، اما چون تاریخی است اجازه تغییر در آن را ندارم مگر طبق اصول وزارت میراث فرهنگی. نمی‌توانم بدون مجوز این وزارتخانه، تغییر کاربری دهم. با توجه به اینکه سازمان متولی حفاظت از اکوسیستم است، چه محدوده آبی شیلات را تالاب بنامیم چه آبگیر فرقی ندارد، الان قانون می‌گوید وظیفه سازمان چیست؟

تمام منابع آبی، حریم‌شان را سازمان آب منطقه‌ای مشخص می‌کند و وظیفه حراست آنها نیز با همان نهاد است. زمانی که آب منطقه‌ای جایی، بنا به تصمیمی ورود کند و مجوز لازم را صادر کند، اگر خارج از مناطق حفاظت‌شده باشد، دست ما آنقدر باز نیست که برویم و همه مجوزها را باطل کنیم و بگوییم این محدوده آبگیر است محیط‌زیست اجازه نمی‌دهد. در قوانین نیز بخشی از مسئولیت با سازمان آب منطقه‌ای است. درست است که همه نگاه‌ها به محیط‌زیست است و از محیط‌زیست می‌پرسیم چرا این گونه شد، ولی هر بخش متولی دارد.

مثلاً در جنگل‌های خارج از مناطق حفاظت‌شده، سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری متولی است. ولی باز هم به حفاظت محیط‌زیست زنگ می‌زنند و می‌گویند چرا جنگل فلان جا تخریب می‌شود؟ البته ما در این موارد هم ورود می‌کنیم.

درست است که در حال حاضر، ۱۱ درصد از کل کشور مستقیماً تحت نظارت سازمان حفاظت محیط‌زیست است، اما طبق قانون هر پروژه‌ای باید از سازمان مجوز بگیرد و این سازمان بر همه تصمیم‌ها نظارت دارد...

در این مورد خاص، نماینده سازمان حفاظت محیط‌زیست، در آستارا ورود کرد. ولی همه دستگاه‌های متولی که باید از آنها برای این کار مجوز گرفته می‌شد، مجوز داده‌اند. من با رئیس اداره آب و فاضلاب صحبت کردم.

من نیز مانند شما مطالبه‌گری کردم. ایشان گفتند تمام مجوزها اخذ شده، شورای تأمین ورود کرده، ستاد بحران ورود کرده، موضوع به سلامت مردم مربوط بوده و چون ملک شخصی بوده، آنها اقدامات لازم را انجام دادند. باز هم از همکاران خواستم که یک گزارش تهیه کنند. چون فعالان محیط‌زیست پیگیر بودند. اما باز هم می‌گویم، این تالاب نیست. تالاب استیل و انزلی نیست، یک آبگیر است که مالکیت شخصی دارد.

با این حال، پرکردن این آبگیر یا تالاب، مجوزی از شما ندارد؟

مجوز نه؛ ما متولی نبودیم.

وارد شود و نه جان انسان‌ها به خطر بیفتد. دو روز پیش نیز دقیقاً در جلسه استانداری همین بحث عنوان شد. دغدغه‌ای از طرف دانشگاه علوم پزشکی مطرح شد مبنی بر اینکه تعداد زیادی ناقل در چهار بخش شهرها داریم، ممکن است در سفر ناقلان به گیلان این بیماری نیز وارد استان شود. گیلان برای این پشه بسیار مستعد است. این پشه الان در جنوب شرق آسیا شیوع دارد و تعداد زیادی را بیمار کرده است.

زندگی می‌کند.

آیا الان در این کم‌آبی باید بیابیم آب‌های سالم‌تر را یا شن مسدود کنیم تا پشه را از بین ببریم؟ هیچ راه دیگری وجود ندارد؟

بله، این نکته را چند بار خدمت‌تان عرض کرده‌ام.

متوجه بحث مالکیت خصوصی و ورود شورای تأمین هستم اما پاسخ کارشناسی می‌خواهم. اصلاً فرض را بر این بگیریم که الان تالاب شیلات موضوع ما نباشد. پشه‌ای وجود دارد که به گفته شما متخصصان، در آب‌های سالم است. آیا راهکار ما این است که آب پاک را پر کنیم تا پشه از بین برود؟ یا دنبال یک راهکار دیگر باشیم؟

چند روز پیش در دانشگاه علوم پزشکی یک بحث داشتیم. شما یک شاخه گل زر را در گلدان آب می‌گذارید، در آن جلسه عکس‌هایی نشان داده شده که در همان شاخه گل زر در گلدان، پشه تولید شده است. همین پشه ممکن است اعضای همان خانه را بگزند و اگر فرد ناقلی در اطراف باشد، به دیگر افراد منتقل می‌کند. در چنین مواقعی مجبورید از آن گل رزتان بگذرید و آن آب را خالی کنید؛ آب را نگه نمی‌دارید. این فقط یک مثال بود تا بگویم موضوع در چه وضعیتی قرار دارد. ولی به هر حال در این گونه مسائل باید کارشناسان ذی‌ربط و کسانی که در حوزه علوم پزشکی هستند و با این پشه آشنایی دارند ورود کنند تا این دغدغه شما نیز حل شود، به طوری که نه آسیبی به طبیعت و محیط‌زیست

هفته صنایع دستی از ۲۰ خرداد با رونمایی از لوح ثبت جهانی شهر یزد به عنوان «شهر جهانی زیورآلات سنتی» آغاز شد. ایران بیشترین ثبت جهانی صنایع دستی را با ۴۰۰ یونسکو دارد. از حدود ۲۰۰ نوع صنایع دستی شناسایی شده در سطح جهان، تقریباً ۳۰۰ نوع آن در ایران وجود دارد.